

Ji patvirtina.

– Ką gi, paėjėsim drauge kelis žingsnius. Oi ne, man joks vargas... Tai susiruošėt truputį pakeliauti... A, pas savo dėdė... A, kelioms dienoms... A, štai kas... Naujas namas?... A, jis išėjęs į pensiją... Dirbo geležinkelininku?..

Jis kalba daugiau už ją; jis klausinėja, ji atsako; petys petin jie kopia į šlaitą per aukštą žolę, paskui ne tokią aukštą, per vešlią žolę, paskui ne tokią vešlią, per žalią žolę, paskui ne tokią žalią, – į šlaitą, kur pagaliau prasi-deda smėlinga žemė su retais čiborelių guotais, apspies-tais bičių.

Ji vardu Adriena, Adriena Parizo; o aš vardu Luji, Luji Bolomėjus.

Kava stiklinėje atšalo. Jis vis dar terasoje; jis vienas – ir vėl vienas. Vaje, ar gali taip būti? Dar nė metai neprą-ėję. Nes jis vedė rudenį, o dabar tik balandis.

Jis išsitraukė iš kišenės penkiasdešimt santimų mo-netą ir padeda šalia stiklinės, taip ir neišgertos.

Kur jinai?

Kviesdamas pabarbena į stalą, bet niekas nepasiro-do: kur dingo Lidija?

Niekas nepasirodo, todėl jis atsistoja ir vėl eina per terasą, tik į priešingą pusę.

Šeši mėnesiai po vestuvių.

Jis žengia po dangumi, visu išgrįstu baltais debe-sėliais, keturkampiais, trumpais, susigrūdusiais, kaip kad lytelės ledui eizėjant tvenkinyje; danguje tarp jų tik

siauros properšos, pro kurias švysčioja saulė: išnyra, veik iškart pasislepia, paskui vėl išnyra.

Jis priėjo tą vietą, iš kur atsiveria panorama. Kur tu? Jos čia nėra. Iš ten, kur jis stovi, matyti visas slėnis: jis mato tik kad jos nėra. Matyti šlaitas, besileidžiantis prie upės, čia apšodintas, čia neapšodintas, daiktais įdirbtas, daiktais ne, su žole, krūmais ir plotais, kur kasamas smėlis, – jis mato tik kad jos nėra. Gražu žiūrėti, nyku žiūrėti. Bet jis vis tiek žiūri; mato, kaip vieškelis daro didelį lankstą upės link, kad jis eina per neaukštą tiltą.

Šią akimirką saulė pasislėpė: nebeliko skirtumo tarp daiktų.

Viskas dabar akims atrodo pilka ir vienoda, kaip nulijus lietučiui; jau vos pastebima vieškelio juosta – jis seka ją žvilgsniu, – kerta upę, paskui ilga įstriža linija kyla į kitą atšlaitę.

Jis kantriai laukia saulės, ir saulė, jo pasigailėjusi, iš tikrųjų tuoj pat vėl sušvinta ir sako: „Na štai, žiūrėk“, kaip kad ant stalo ištiesus žemėlapi: deja, nė gyvos dvasios, vis dar nė gyvos dvasios. Tik įsitikini, kad aukščiau kelio yra traukinių viadukas su daugybe gražių arkų. Geležinkelis, užuot leidęsis, kaip vieškelis, vandens link, šauna lyg strėlė iš vienos slėnio pusės į kitą, laikomas erdvėje savo arkų. Gražu. Jis skaičiuoja akmenines arkas – kuo arčiau viaduko vidurio, tuo jos aukštesnės, o paskui vėl mažėja; kur jinai? – iš gražaus pilko aksoninio akmens, blausiai švytinčio vėl pasirodžiusioj

saulėj. Viaduku važiuoja traukiniai; važiuoja be lankstų, tiesiai pirmyn iš vieno pasaulio krašto į kitą.

Tačiau saulė vėl pasislepia, ir Bolomėjus galvoja: „Ką daryti? Kodėl ji išvažiavo?“

Jis nesupranta, jis niekada nesupras. Atsisėdęs prie krūmo po debesimis, išsitraukia iš kišenės keturlinką popierių neužklijuotame voke – paprastą sąsiuvinio lapą dailiais rausvais langeliais, kur šis tas parašyta violetiniu rašalu, – ir pasideda ant stalo.

Tai atsitiko vieną rytą. Jo nebuvo namie. Buvo nuėjęs pasižiūrėti, kaip sekasi veisti žuvis Soržos upei. Žuvininkystės draugija, nes jis taip pat buvo žvejys. Toli už tvenkinių rūkstantys reti pilki dūmai sklaidėsi jam artėjant. O kai apie vidurdienį grįžo, ant virtuvės stalo, gerai matomoj vietoj, buvo padėtas šis laiškas; bet jis ir vėl klausia savęs: „Ar tai tiesa? Ar taip gali būti?“ Negalėdamas patikėti, išsiima iš voko popieriaus lapą ir išlanksto.

Pravažiuoja traukinys. Netikėtai pakyla garsus gaudesys, kaip kad vėjo šuoras prieš audrą; ir visi kiti balsai nuščiūva, užslopinti šio juodo siūlo. *Brangusis Luji...* Plona juoda linija, svaidanti žiežirbas – saulės atspindžius languose. *Aš išeinu, nepyk. Ak, brangusis Luji...* Nes saulė vėl sušvito, o griausmas vis auga, auga, akimirką užpildo visą erdvę, – paskui išsikvėpęs staiga dingsta.

Girdėti strazdas. Girdėti Soržos šniokštesys. Girdėti automobilio pypčiojimai vieškelyje. Jis girdi pats save, girdi savo balsą, nes jo balsas garsiai skaito: *Rašau tau ši trumpą laiškėlį, kad nepyktum ant manęs...*

Jis girdi savo širdį.

Norėčiau, kad nepyktum ant manęs, gal aš tiesiog per jauna...

Ką tai reiškia?

Jai buvo nuobodu. Ji išvažiavo.

Ir štai, vėl atsistojęs, jis klausia medžių: „Ar nematėte jos?“

Smėlinga žemė priešais išrausinėta, nes čia kasamas žvyras, ir duobės atrodo kaip dėžės, sukrautos nuošalyje viena ant kitos. „Ar nematėte jos? O tu, ar nematei jos?“ Jis klausia vyšnios su puokštelėmis žiedų, pilkšvų, nes dar ne visai išsiskleidusių, – o saulės ir šešėlių žaismas ant žvyro karjero pakopų tuo tarpu vis maino jų išsidėstymo tvarką.

„Ar nematei jos? Ir tu nematei?“ Šįkart jis klausia smailiaviršūnės kriaušės.

Aukšta kriaušė, vedanti aitrūs vaisius, ir šešėlis, kurį ji meta vietoj atsakymo, atrodo kaip liūdno liekanos vieno iš tų didžiulių laužų, kokie kūrenami ankstyvą pavasarį, kai pradeda giedoti strazdai. Ne. Kriaušė sako „ne“ savo šešėliu.

„O tu? – Dabar jis klausia berželio. – Ar tu supranti? Praėjus vos pusmečiui po vestuvių?“

Berželis abejingai sumosuoja šakomis, vėjo gūσιο keliskart pasiūbuotas.

Tai kodėl? Jis nesupranta, bet juk niekas negali suprasti. Jis jau atėjęs paupin; upė – sena jo draugužė, amžina bičiulė, – jis jos neatpažįsta.

Galėtų bent kiek patylėti. Šneka per daug, ir dar taip pakrikai, – nerami, plepi, pertvynusi, besijuokianti ir beverkianti pramaišiu.

O kiek kartų sėdėta šalia jos! Kai kuriais metų tarpniais vanduo būdavo toks ramus, kad jame matydavai save. Sėdėdavai priešais savo atspindį upės veidrodžio šukėse, netvirtai jungiamose plonytės grandinėlės, kurios grandelės žibėdavo tarp akmenų. Visą dėmesį sukaupusi į tave, visa pilna tavęs, kalbanti tyliau balseliu, kaip kad vaikas rūpestingai skiemenuoja pasaką knygoje.

Kiek kartų, galvoja jis, o tu neatpažįsti manęs!

Srovė tokia veržli: prabėgo – ir jos jau nebėra. Visą laik kažkas nauja ir jau dingę.

Tekėjimas, greitis.

Visą laik kažkas čia kuriasi, čia irsta, kaip ir mes; čia pakyla, čia vėl krenta.

Kažkas atplaukia – ir jau toli; vėl atplaukia – ir jau toli.

Geltonas vanduo pasiekė krantus ir ilgas sausas žoles iš praeitų metų supynė su jaunomis gražios žalšvos spalvos atžalėlėmis lyg į koki smulkų rezginį.

Nulinkusi krūmo šaka, kurios galas mirko srovėje, beprasmiškai lingavo kartodama vis tą patį judesį.